

ยางพารา

ลักษณะทั่วไป

ยางพารา เป็นพืชพื้นเมืองของทวีปอเมริกาใต้ นำมาปลูกในประเทศไทยครั้งแรกที่จังหวัดตรัง ในปี พ.ศ. 2442-2444 โดยพระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี เป็นพืชยืนต้นขนาดใหญ่ อายุยาวนานร้อยละ 60 เป็นพืชใบเลี้ยงคู่ รากเป็นระบบรากแก้ว ลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งก้านสาขามาก เนื้อไม้เป็นไม้เนื้ออ่อน สีขาวปนเหลือง ใบเป็นใบประกอบ 1 ก้าน มีใบย่อย 3 ใบแตกออกมาเป็นชั้นๆ เรียกว่า ฉัตร ดอกยางมีลักษณะเป็นช่อ โดยมีทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่ในช่อดอกเดียวกัน ผลสมพันธุ์แบบเปิดผลยางมีลักษณะเป็นพูแต่ละพูจะมีเมล็ดอยู่ภายใน เมล็ดมีสีน้ำตาลคล้ายข้าวคั่ว เมล็ดละหุ่ง ยางพารามีส่วนสำคัญที่มนุษย์นำไปใช้ประโยชน์ คือ น้ำยาง ซึ่งเป็นของเหลวสีขาวถึงขาวปนเหลือง ชุ่มชื้น อยู่ในท่อน้ำยาง ซึ่งเรียงตัวกันอยู่ในส่วนที่เป็นเปลือกของต้นยาง เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 10 องศาเหนือและใต้ของเส้นศูนย์สูตร ซึ่งมีพื้นที่เป็นที่ราบถึงลาดเอียงเล็กน้อย อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร ลักษณะดินควรเป็นดินร่วน ระบายน้ำและอากาศดี น้ำไม่ท่วมขัง มีความเป็นกรดเป็นด่าง 4.0-5.5 และไม่เป็นดินเค็ม ปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,350 มิลลิเมตร/ปี และมีวันฝนตกไม่น้อยกว่า 120 วัน/ปี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีไม่น้อยกว่า 65 เปอร์เซ็นต์ และอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 24-27 องศาเซลเซียส

พันธุ์ส่งเสริม

1. **สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251)** เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงมาก ผลผลิตเฉลี่ย (10 ปีกรีด) 477 กิโลกรัม/ไร่/ปี มีการเจริญเติบโตปานกลางทั้งในระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีด แตกกิ่งมากทั้งขนาดเล็กและขนาดกลาง การแตกกิ่งไม่สมดุลย์ พุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปทรงกลม ผลัดใบค่อนข้างช้า เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง เหมาะสำหรับระบบกรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน ถ้ากรีดลึกเป็นบาดแผลถึงเนื้อไม้เปลือกงอกใหม่เสียหายปานกลาง ต้านทานโรคเส้นดำและโรคเปลือกแห้งได้ดี ต้านทานโรคราสีชมพูและโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา, ออยเดียม และคอลเลคโทตริกัม ปานกลาง
- ข้อจำกัดของยางพันธุ์นี้ คือ ไม่ควรปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และมีระดับน้ำใต้ดินสูง

2. อาร์อาร์ไอเอ็ม 600 (RRIM 600) เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง ผลผลิตเฉลี่ย (13 ปีกรีด) 289 กิโลกรัม/ไร่/ปี มีการเจริญเติบโตปานกลางทั้งในระยะก่อนเปิดกรีด และระหว่างกรีด แตกกิ่งช้า กิ่งมีขนาดปานกลาง ทรงพุ่มเป็นรูปพัด เริ่มผลัดใบเร็ว เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนา เหมาะสำหรับระบบกรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน ถ้ากรีดลึกเป็นบาดแผลถึงเนื้อไม้เปลือกงอกใหม่จะเสียหายรุนแรง ด้านทานโรคเปลือกแห้งได้ดี แต่ไม่ต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำและโรคราสีชมพู จึงไม่ควรปลูกยางพันธุ์นี้ในพื้นที่เขตภาคใต้ฝั่งตะวันตก และบริเวณชายแดนของภาคตะวันออกของประเทศไทย

การปลูก

การเตรียมดิน

การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง ในกรณีที่เป็นพื้นที่ป่าหรือมีต้นไม้ขึ้นชั้นอยู่ ควรเริ่มจากการโค่นต้นไม้ในแปลงที่จะปลูกยางออกให้หมด เก็บเศษเศษไม้ให้เรียบร้อย ทำการไถ 2 ครั้ง พรวน 1 ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่เตียนหรือปลูกพืชไร่ก่อนอยู่แล้ว สามารถไถ 2 ครั้ง และพรวน 1 ครั้ง ได้เลย สำหรับพื้นที่ลาดชัน ซึ่งมีความลาดชันเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันได

ระยะปลูก

ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ สภาพพื้นที่และเขตพื้นที่ที่จะปลูกยาง

ที่	สภาพพื้นที่	ภาคใต้และภาคตะวันออก		ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
		ระยะปลูก (เมตร)	จำนวนต้น/ไร่	ระยะปลูก (เมตร)	จำนวนต้น/ไร่
1	พื้นที่ราบต้องการปลูกพืชแซมยาง	2.5 x 8	80	2.5 x 7	91
2	พื้นที่ราบต้องการปลูกพืชคลุมดิน	3 x 7	76	3 x 6	88
3	พื้นที่ลาดชันต้องทำขั้นบันได	2.5 x 8 หรือ	80	2.5 x 8 หรือ	80
		3 x 8	67	3 x 8	67

การปลูก

ชนิดของต้นพันธุ์ที่นิยมใช้ปลูกกันมากในปัจจุบันคือ ต้นยางชำถุง ขนาด 1-2 ฉัตร ซึ่งก่อนปลูกหลังจากเตรียมพื้นที่และกำหนดระยะปลูกเรียบร้อยแล้ว ต้องขุดหลุมกว้างxยาวxลึก เท่ากับ 50x50x50 เซนติเมตร แยกดินบนดินล่างไว้คนละส่วน ตากดินทิ้งไว้ 10-15 วัน จากนั้นย่อยดินให้ร่วน แล้วผสมปุ๋ยหินฟอสเฟตกับดินบน อัตรา 170 กรัม/หลุม สำหรับในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรเพิ่มปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา 5 กิโลกรัม/หลุม คลุกกับดินบนและปุ๋ยหินฟอสเฟตด้วย ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยาง คือ ต้นฤดูฝน

การปลูกด้วยต้นยางชำถุง เริ่มจากนำดินบนที่ผสมปุ๋ยหินฟอสเฟตเรียบร้อยแล้วใส่รองก้นหลุม จากนั้นนำต้นยางชำถุงมาตัดก้นถุงออกประมาณ 1 นิ้ว เพื่อตัดปลายรากที่คดงอทิ้ง วางต้นยางที่ตัดก้นถุงออกแล้วลงไปหลุม โดยให้ดินปากถุงหรือรอยต่อระหว่างลำต้นและรากอยู่ระดับเดียวกับพื้นดินปากหลุมพอดี จัดต้นยางให้ตรงกับแนวต้นอื่น ใช้มีดกรีดด้านข้างถุงพลาสติกจากก้นถุงถึงปากถุงให้ขาดจากกัน กลับดินล่างที่เหลือลงไปจนเกือบเต็มหลุม ค่อยๆ ดึงถุงพลาสติก ที่กรีดไว้ออกจากนั้นจึงกดอัดดินข้างถุงให้แน่น กลับดินเพิ่มจนเต็มหลุม อัดให้แน่นอีกครั้ง พูนโคนเล็กน้อยเพื่อป้องกันน้ำขัง จากนั้นปักไม้หลักและใช้เชือกผูกต้นยางยึดไว้กันลมโยก

การดูแลรักษา

การปลูกซ่อม

หลังจากปลูกแล้ว ถ้ามีต้นยางตาย ให้รีบปลูกซ่อมด้วยต้นยางชำถุงให้เสร็จภายในช่วงฤดูฝน

การตัดแต่งกิ่ง

ในช่วงยางเล็ก จะตัดแต่งกิ่งที่อยู่ต่ำกว่า 2 เมตร ออกให้หมด ส่วนยางใหญ่จะตัดกิ่งที่แน่นทึบ กิ่งแห้ง และกิ่งที่เป็นโรคออก

การใส่ปุ๋ย

ปุ๋ยยางมี 3 สูตร ซึ่งเหมาะกับอายุยางและพื้นที่ปลูกยางต่างกัน ดังนี้

1. สูตร 20-8-20 เหมาะสำหรับยางก่อนเปิดกรีดที่ปลูกในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. สูตร 20-10-12 เหมาะสำหรับยางก่อนเปิดกรีดที่ปลูกในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. สูตร 30-5-18 เหมาะสำหรับยางเปิดกรีดแล้วในทุกพื้นที่ปลูกยาง

ปฏิทินการปลูกสร้างและปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา

ปีที่ปลูก	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมายเหตุ
1	เตรียมพื้นที่ปลูก	■												<ul style="list-style-type: none"> ● กำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ยทุกครั้ง ● ขณะที่ยังมีอายุ 1-3 ปี สามารถปลูกพืชแซมได้ ● หากไม่ปลูกพืชแซมยางหรือหลังจากที่ปลูกพืชแซมแล้ว ควรปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่ว ● เริ่มเปิดกรีดเมื่อต้นยางมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร (วัดตรงบริเวณที่สูงจากพื้นดิน 1.50 เมตร) และมีจำนวนต้นยางที่ได้ขนาดเปิดกรีดนั้นไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนต้นยางที่จะเปิดกรีดทั้งหมด ปกติจะเริ่มกรีดได้ในปีที่ 7 ● ระบบกรีดที่เหมาะสม คือ ครึ่งลำต้นวันเว้นวัน ● หยุดกรีดยางขณะยางผลัดใบ โดยหยุดเมื่อใบยางร่วงแล้ว ครึ่งหนึ่งของใบยางทั้งหมดในต้น หรือเมื่อน้ำยางลดลงครึ่งหนึ่งของที่เคยได้รับตามปกติ และหยุดกรีดเมื่อฝนตกหรือต้นยางเปียก ● เวลาอาจคลาดเคลื่อนได้บ้างตามฤดูกาลของแต่ละพื้นที่ <p>ไฟไหม้สวนยาง ในช่วงเริ่มปลูกจนถึงก่อนเปิดกรีดเป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกร หากสามารถป้องกันไฟไหม้สวนยางได้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการปลูกสร้างสวนยางจะมีสูงยิ่ง</p>
	เตรียมหลุมปลูก				■									
	ปลูก					■								
	ใส่ปุ๋ย								■		■	■		
	ตัดแต่งกิ่ง											■		
	ปลูกซ่อม							■						
	ทำแนวป้องกันไฟ												■	
2	ทำแนวป้องกันไฟ	■											■	
	ใส่ปุ๋ย					■			■		■			
	ตัดแต่งกิ่ง										■			
3-6	ทำแนวป้องกันไฟ	■											■	
	ใส่ปุ๋ย					■				■				
7	ทำแนวป้องกันไฟ	■											■	
	เริ่มกรีด										■			
	ใส่ปุ๋ย					■				■				
8-30	กรีดเรื่อยไปจนผลัดใบ	■												
	หยุดกรีดขณะยางผลัดใบ		■											
	ใส่ปุ๋ย					■				■				
	กรีดยางต่อไปเมื่อใบยางที่แตกใหม่แก่เต็มที่				■									

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. วัชพืช

ที่สำคัญในสวนยาง คือ หญ้าคา หญ้าไผ่ หญ้าลูกเห็บ สาบเสือ ไผ่รวบ เพรียง ต่างๆ ฯลฯ สามารถป้องกันกำจัดได้โดย

- วิธีกล ได้แก่ การไถ การใช้จอบตาก ใช้มีดตาง ใช้รถตัดหญ้า ฯลฯ
- วิธีปลูกพืชคลุม โดยใช้พืชตระกูลถั่ว เช่น คาโลโปโกเนียม เซนโทรมีมา และ เพอราเลีย
- ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช

2. โรค ที่สำคัญ

สำหรับยางเล็ก คือ โรคโคนต้นแห้ง และโรคตายจากยอด การป้องกันที่ดี คือ ปฏิบัติดูแลรักษาให้ถูกต้องตามคำแนะนำ คลุมโคนยางในช่วงฤดูแล้ง และควรปลูกในที่ที่มีหน้าดินลึกกว่า 1 เมตร เท่านั้น

ส่วนยางที่เปิดกรีดแล้ว โรคที่สำคัญ คือ โรคใบร่วง ที่เกิดจากเชื้อราต่างๆ โรคราสีชมพู โรคเส้นดำ โรคเปลือกเน่า โรคเปลือกแห้ง และโรคราก การป้องกันที่ดีที่สุด คือ การดูแลรักษาให้ถูกต้องตามคำแนะนำ ทำสวนยางให้โปร่ง ใส่ปุ๋ยสม่ำเสมอ และกรีดยางตามระบบครึ่งลำต้น วันเว้นวัน

3. แมลง

สำหรับยางไม่เป็นปัญหา อาจมีอยู่บ้าง คือ ปลวก ซึ่งกัดกินต้นยางเล็กหรือต้นยางปลูกใหม่ การป้องกันกำจัดใช้สารเคมีฟิโพรนิล อัตรา 80 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร ราดโคนต้นให้ทั่วบริเวณราก ต้นละ 1-2 ลิตร

การกรีดยาง

เป็นวิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตออกจากต้นยาง ต้นยางที่จะสามารถเปิดกรีดได้ต้องมีขนาดเส้นรอบต้นไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร (วัดที่ความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร) และจะทำการเปิดกรีดเมื่อมีจำนวนต้นยางที่ได้ขนาดเปิดกรีดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนต้นยางทั้งหมดในสวน โดยปกติจะเริ่มเปิดกรีดในช่วงต้นฤดูหนาว (ประมาณเดือนพฤศจิกายน) ระบบกรีดที่เหมาะสม คือ ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน ผลผลิตที่ได้ คือ น้ำยาง ซึ่งเกษตรกรสามารถนำไปจำหน่ายในรูปของน้ำยางสดได้โดยตรง หรือจะไปทำเป็นยางแผ่นดิบจำหน่ายก็ได้ ผลผลิตเฉลี่ยของยางไม่ควรต่ำกว่า 250 กิโลกรัม (เนื้อยางแห้ง) ต่อไร่ต่อปี

